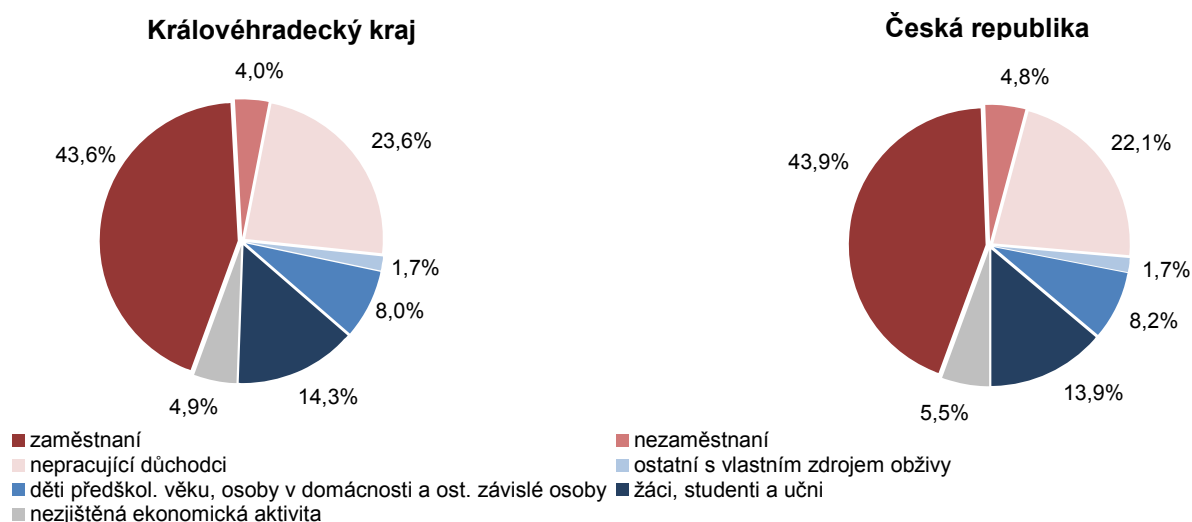

4. Ekonomická aktivita obyvatelstva

4.1. Zaměstnaní, nezaměstnaní, ekonomicky neaktivní

Téměř shodný byl podíl ekonomicky aktivních a neaktivních na populaci kraje... Úroveň ekonomické aktivity obyvatelstva je závislá na mnoha faktorech, ovlivňuje ji počet osob v aktivním věku 15–64 let, věkové složení obyvatelstva, věková skladba žen ve fertilním věku, počet osob připravujících se na budoucí povolání. K datu sčítání v roce 2011 bylo na území Královéhradeckého kraje celkem 260 819 osob ekonomicky aktivních, tj. 47,6 % populace kraje. Téměř stejný podíl (47,5 %) připadl na ekonomicky neaktivní obyvatelstvo, nezjištěna zůstala ekonomická aktivita u 4,9 % obyvatel kraje.

Graf 4.1 Struktura obyvatel podle stupně ekonomické aktivity

...polovinu z ekonomicky neaktivních tvoří důchodci...

V porovnání s průměrem ČR byl v kraji nižší podíl ekonomicky aktivních (o 1,1 p.b.), naopak podíl ekonomicky neaktivních byl vyšší (o 1,7 p.b.). Vlivem stárnutí populace kraje dosáhl podíl nepracujících důchodců na ekonomicky neaktivních téměř polovinu (49,6 %), a to je druhý nejvyšší podíl ze všech krajů, po kraji Plzeňském.

Tab. 4.1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a ekonomické aktivity

	Celkem	v tom		z toho ve věku 15 - 64 let		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní	260 819	142 380	118 439	255 260	139 019	116 241
v tom (%):						
zaměstnaní	91,6	92,0	91,1	91,5	91,9	91,0
z toho (%):						
zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	91,3	94,1	87,9	93,1	96,1	89,4
pracující důchodci	5,1	4,6	5,8	3,3	2,5	4,2
ženy na mateřské dovolené	2,0	x	4,5	2,1	x	4,6
nezaměstnaní	8,4	8,0	8,9	8,5	8,1	9,0
Ekonomicky neaktivní	260 408	110 806	149 602	96 027	36 755	59 272
v tom (%):						
nepracující důchodci	49,6	44,7	53,2	46,2	44,9	47,0
ostatní s vlastním zdrojem obživy	3,5	0,9	5,5	9,5	2,6	13,8
osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby	16,8	18,9	15,2	5,9	3,6	7,3
žáci, studenti a učni	30,1	35,6	26,1	38,4	49,0	31,9
Nezjištěná ekonomická aktivita	26 689	15 781	10 908	23 611	13 762	9 849

...výrazné rozdíly byly mezi oběma pohlavími v podílech ekonomicky aktivních a neaktivních osob...

Mezi ekonomicky aktivními bylo celkem 118 439 žen, tj. 42,5 % z celkového počtu žen a pětina (21,9 %) z celkového počtu obyvatel. Rozdíly mezi oběma pohlavími jsou značné vzhledem ke specifickému postavení žen a jejich mateřským povinnostem. Podíl ekonomicky aktivních mužů z celkového počtu mužů tak převyšoval o 10 procentních bodů podíl žen, u ekonomicky neaktivních mužů byl podíl 41,2 % a rozdíl mezi pohlavími činil 12 procentních bodů v prospěch mužů.

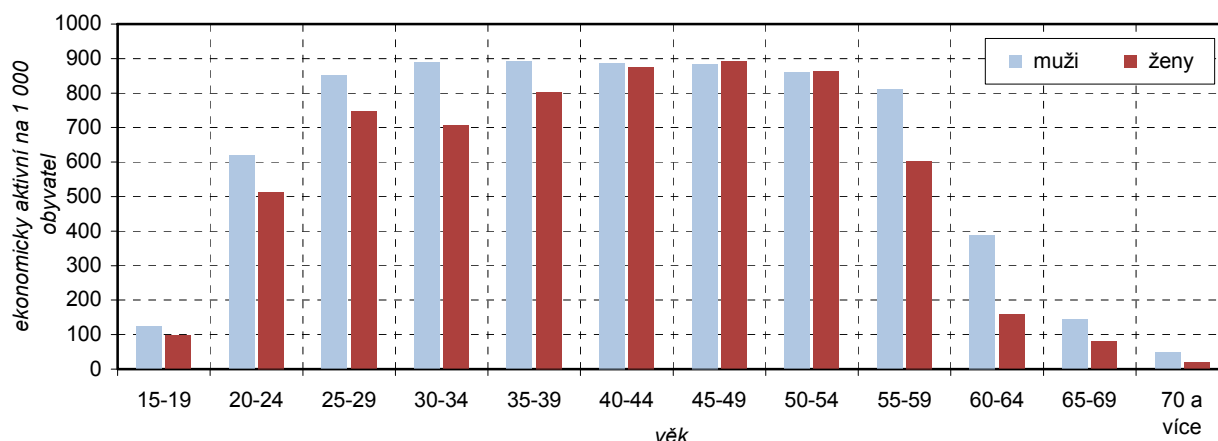
Tab. 4.1.2 Obyvatelstvo podle velikostních skupin obcí a ekonomické aktivity

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Ekonomicky aktivní	260 819	7 304	25 575	29 090	49 926	78 357	24 379	46 188
v tom (%):								
zaměstnaní	91,6	90,6	91,6	91,5	91,6	91,5	90,6	92,7
z toho (%):								
zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	91,3	92,7	92,8	92,6	92,2	91,3	90,8	88,7
pracující důchodci	5,1	3,9	3,8	4,0	4,4	5,1	5,7	7,4
ženy na mateřské dovolené	2,0	2,3	2,1	2,1	2,0	2,1	1,9	1,9
nezaměstnaní	8,4	9,4	8,4	8,5	8,4	8,5	9,4	7,3
Ekonomicky neaktivní	260 408	7 598	25 542	28 937	51 045	79 984	23 822	43 480
v tom (%):								
nepracující důchodci	49,6	50,0	47,6	47,8	49,1	50,0	49,5	51,7
ostatní s vlastním zdrojem obživy	3,5	4,0	4,0	3,7	3,4	3,5	3,6	3,3
osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby	16,8	17,3	18,0	17,0	17,2	16,3	17,1	15,9
žáci, studenti a učni	30,1	28,7	30,4	31,5	30,3	30,2	29,9	29,1
Nezjištěná ekonomická aktivita	26 689	723	2 427	2 670	5 260	8 458	2 505	4 646

...ekonomická aktivita osob se zvyšuje s růstem pracovních příležitostí ve středních a velkých městech.

Porovnáme-li stupně ekonomické aktivity v závislosti na velikosti obce potvrzuje se předpoklad, že podíl ekonomicky aktivních osob se zvyšuje s růstem pracovních příležitostí ve středních a velkých městech. V kraji byl nejnižší podíl ekonomicky aktivních v nejmenších obcích, což souvisí i s vyšším podílem osob v poproduktivním věku. Naopak v jediném městě nad 50 tisíc obyvatel, v krajském městě, byl podíl ekonomicky aktivních nejvyšší (49 % z celkového počtu obyvatel této velikostní skupiny), přestože se krajské město Hradec Králové potýká s podobným problémem jako je u nejmenších obcí, vysokým podílem obyvatel ve věku 65 a více let.

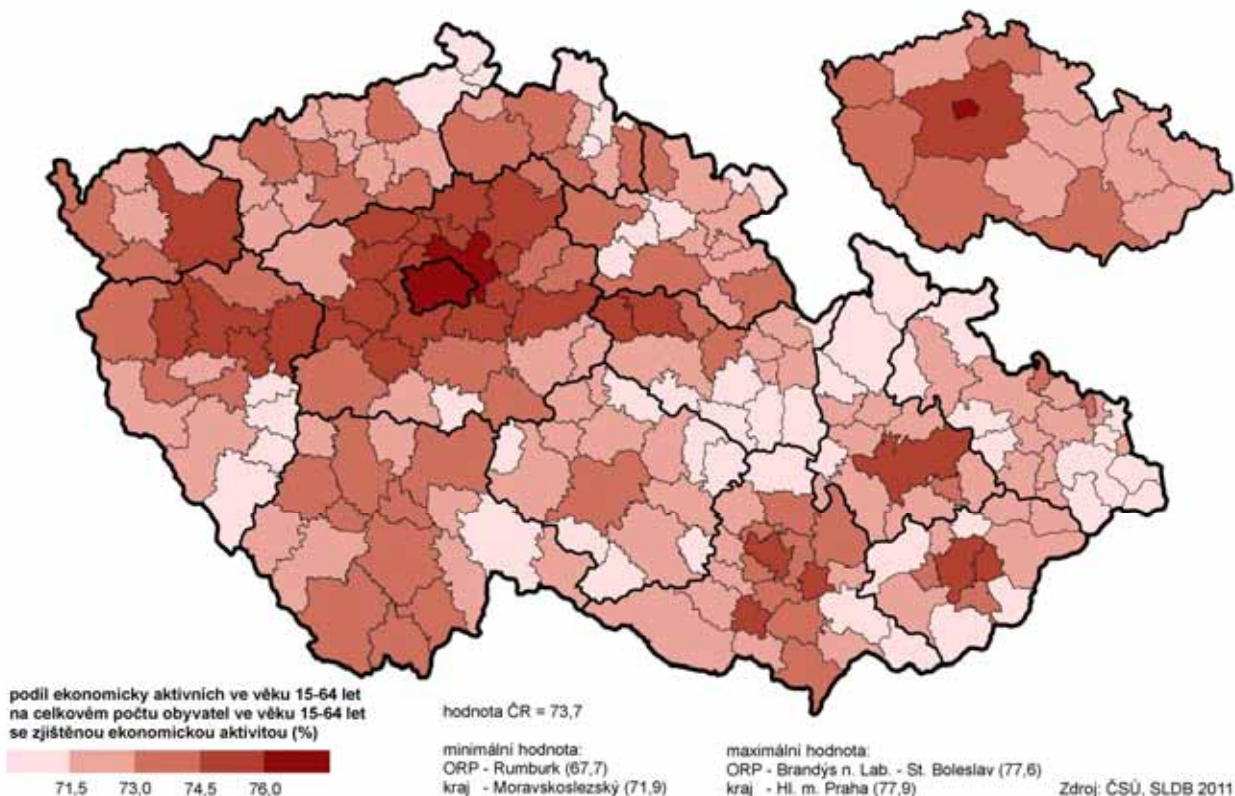
Graf 4.2 Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku

Nejvyšší intenzita ekonomické aktivity byla u mužů ve věku 35–39 let, u žen ve věku 45–49 let...

Rozdíly v intenzitě ekonomické aktivity se liší mezi oběma pohlavími (viz graf 4.2). U mužů dosáhla vrcholu ve věku 30–34 let a 35–39, kdy z 1 000 mužů daného věku bylo 890, resp. 892 ekonomicky aktivních. U žen se, vlivem plnění mateřských povinností, věková hranice posunula až do věku 45–49 let, kdy na 1 000 žen daného věku připadlo 892 ekonomicky aktivních.

Intenzita ekonomické aktivity ve správních obvodech ORP a krajích (ze zjištěných hodnot)

...intenzita ekonomické aktivity byla pod celorepublikovým průměrem...

Intenzita ekonomicky aktivních ve věku 15–64 let dosáhla v kraji úrovně 72,9 %, nedosáhla průměru ČR a ze čtrnácti krajů byla šestá nejnižší. To souvisí i s demografickým vývojem a stárnutím populace kraje. Mezi správními obvody ORP k ekonomicky nejaktivnějším patřili obyvatelé ORP Hradec Králové a Vrchlabí, naopak nejnižší intenzity ekonomické aktivity dosáhli obyvatelé správního obvodu ORP Broumov a Nový Bydžov.

...mezi kraji to byla čtvrtá nejnižší míra ekonomické aktivity.

Nepříznivý demografický vývoj v kraji ovlivnil i další relativní ukazatele. Míra ekonomické aktivity¹ dosáhla v kraji výše 59 % (muži 67 %, ženy 51,6 %) a zaostala za celorepublikovým průměrem o 1,7 p.b. Mezi kraji to byla čtvrtá nejnižší hodnota, z hlediska obou pohlaví to bylo ještě o stupínek horší postavení mezi kraji.

Míra zaměstnanosti pod průměrem ČR.

Podobně tomu bylo i u ukazatele míra zaměstnanosti², v kraji dosáhla výše 54,1 % (muži 61,7 %, ženy 47 %) a zůstala za průměrem ČR, mezi kraji to představuje prostřední, tedy sedmou příčku.

Podíl nezaměstnaných patřil k nejnižším mezi kraji...

Ke dni sčítání bylo v kraji celkem 21 833 nezaměstnaných, z toho 48,1 % žen. Z celkového počtu nezaměstnaných bylo 3 371 (15,4 %) mladých lidí, kteří si hledali své první zaměstnání, což bylo pod celorepublikovým průměrem (16,4 %). Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15–64 let činil v kraji 6,2 %, byl o 1,2 p.b. nižší než byl průměr za ČR a mezi kraji byl druhý nejnižší po Hl. městě Praha.

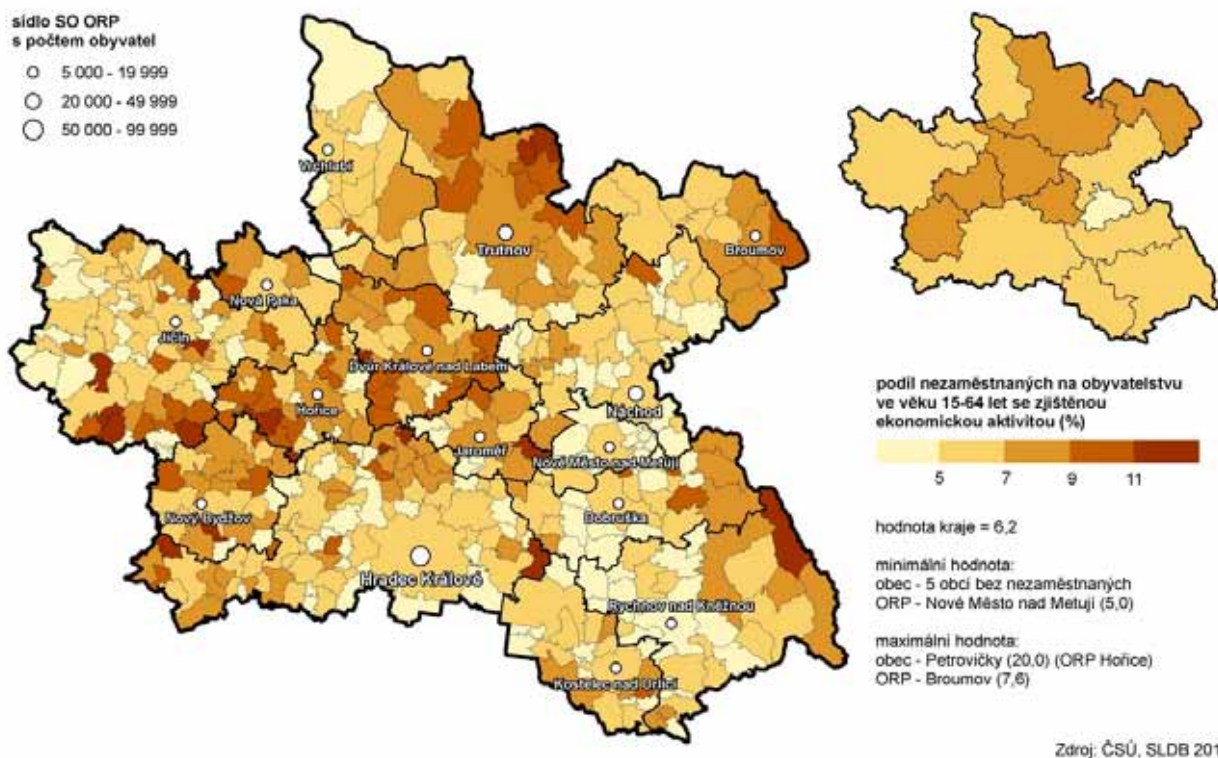
¹ Míra ekonomické aktivity – podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou

² Míra zaměstnanosti – podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou

...správní obvody ORP Broumov, Dvůr Králové nad Labem a Hořice měly nejvyšší nezaměstnanost..

Z hlediska správních obvodů ORP se s nejvyšší nezaměstnaností potýkaly správní obvody ORP Broumov, Dvůr Králové nad Labem a Hořice, naopak nejnižší nezaměstnanost vykázaly správní obvody ORP Nové Město nad Metují, Rychnov nad Kněžnou a Dobruška.

Nezaměstnaní v obcích a správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje (ze zjištěných hodnot)

4.2. Ekonomicky aktivní podle věku a vzdělání

Nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel je ve věku 35–39 let...

Podle výsledků sčítání 2011 byla mezi ekonomicky aktivními nejvíce zastoupena věková skupina 35–39 let a podobně tomu bylo i z hlediska obou pohlaví. Je to dáno demografickým vývojem v celé České republice a důsledky tzv. populační exploze z poloviny 70. let. Více zastoupeny byly i věkové skupiny 30–34 let a 40–44 u obou pohlaví. Od věku nad 50 let logicky klesá podíl jednotlivých věkových skupin na celkovém počtu ekonomicky aktivních.

...nezaměstnaných bylo nejvíce mezi mladými a u osob v předdůchodovém věku...

Mezi osobami 15letými a staršími, které byly v rozhodný okamžik bez práce, hledaly aktivně práci a byly připraveny k nástupu do práce, byli nejčastěji mladí lidé po škole bez praxe ve věku 20–29 let (27,3 % z celkového počtu nezaměstnaných) a dále osoby těsně před důchodem (ve věku 55–59 let). Mezi oběma pohlavími můžeme najít určité rozdíly. Nejvíce nezaměstnaných mužů bylo ve věku 20–24 (17 % z celkového počtu nezaměstnaných mužů), u žen je také v této věkové kategorii nejvyšší procento nezaměstnaných, ale je výrazně nižší než u mužů (13,4 %), problémy s hledáním zaměstnání se u žen přesunují do období po mateřské dovolené (ve věku 30–39 let), kdy pečují o děti předškolního věku.

...kraj zaostává proti průměru ČR v podílu vysokoškoláků, podíl vyučených je naopak nadprůměrný...

V souvislosti se změnami vzdělanostní struktury obyvatel se měnila i struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle nejvyššího ukončeného vzdělání. Téměř 40 % ekonomicky aktivních obyvatel v kraji bylo vyučeno, necelá třetina měla úplné střední vzdělání s maturitou, sedmina dosáhla vysokoškolského vzdělání a 7,5 % mělo základní vzdělání včetně neukončeného. Proti průměru České republiky kraj zaostává v podílu vysokoškoláků (o 3 p.b.), naopak podíl osob vyučených byl nad průměrem ČR (o 2,6 p.b.).

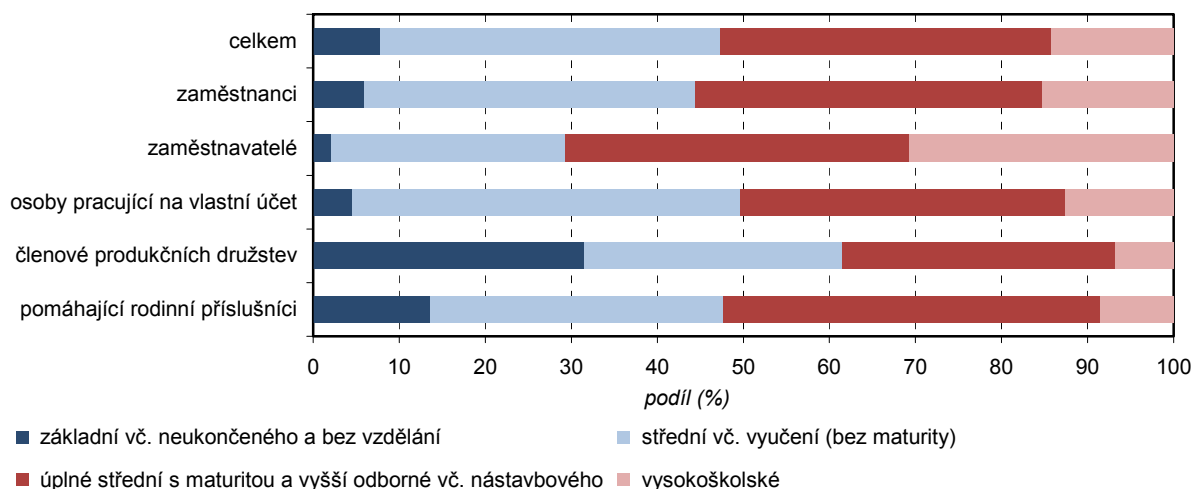
Tab. 4.2.1 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle pohlaví a věku

	Celkem	v tom					
		muži	v tom		ženy	v tom	
			zaměstnaní	nezaměstnaní		zaměstnané	nezaměstnané
Ekonomicky aktivní	260 819	142 380	131 057	11 323	118 439	107 929	10 510
v tom ve věku (%):							
15 - 19	1,3	1,4	1,1	5,0	1,2	1,0	4,0
20 - 24	7,4	7,6	6,8	17,0	7,2	6,6	13,4
25 - 29	10,6	10,7	10,5	12,8	10,5	10,4	11,1
30 - 34	13,0	13,6	13,9	11,0	12,2	12,2	12,4
35 - 39	14,7	14,6	15,0	9,7	14,9	15,1	13,0
40 - 44	12,2	11,5	11,8	8,0	13,1	13,3	10,7
45 - 49	12,0	11,1	11,3	8,9	13,1	13,3	11,4
50 - 54	11,4	10,5	10,6	10,0	12,4	12,4	12,5
55 - 59	11,0	11,3	11,1	12,9	10,6	10,6	11,0
60 - 64	4,2	5,3	5,4	4,4	2,9	3,1	0,4
65 - 69	1,3	1,4	1,5	x	1,2	1,3	x
70 a více let	0,7	0,8	0,9	x	0,6	0,6	x
nezjištěno	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2

...vyšší podíl ekonomicky aktivních mužů než žen jen u vyučených...

Rozdíly ve vzdělanostní struktuře ekonomicky aktivních mužů a žen tkví ve výrazně vyšším podílu vyučených mužů (o 14 p.b.) než žen. Naopak podíl žen ve všech ostatních typech vzdělání převyšuje podíl mužů včetně vzdělání vysokoškolského.

Graf 4.3 Vzdělanostní struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání (ze zjištěných hodnot)

...nezaměstnaných bylo nejvíce mezi vyučenými bez maturity...

Vzdělanostní struktura zaměstnaných s malými odchylkami kopíruje ekonomicky aktivní obyvatelstvo. Mezi nezaměstnanými bylo nejvíce vyučených (43 %), téměř čtvrtina (24,7 %) měla středoškolské vzdělání s maturitou a více než pětina (21,9 %) dosáhla základního vzdělání nebo byla bez vzdělání. Mezi uchazeči o zaměstnání v kraji mělo ke dni sčítání 5,4 % vysokoškolský diplom.

...zaměstnavatelé patřili k nejvzdělanějším...

K nejvzdělanějším zaměstnaným osobám podle postavení v zaměstnání patřili zaměstnavatelé, kteří dosáhli nejnižšího podílu osob se základním vzděláním včetně neukončeného a bez vzdělání (2,1 %) a nejvyššího podílu osob vysokoškolsky vzdělaných (30,7 %). U osob pracujících na vlastní účet převažují osoby vyučené bez maturity (45,1 %), vysokoškolské vzdělání měl každý osmý z nich. Z hlediska úrovně vzdělání jsou na tom nejhůř členové produkčních družstev, kde má vysokoškolské vzdělání 6,7 % ze všech členů, ostatní úrovně vzdělání jsou zastoupeny rovnoměrně po 30 %.

Tab. 4.2.2 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Celkem	v tom		Z celku					
		muži	ženy	zaměstnaní			nezaměstnaní		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní	260 819	142 380	118 439	238 986	131 057	107 929	21 833	11 323	10 510
v tom podle vzdělání (%):									
základní vč. neukončeného	7,5	6,6	8,6	6,2	5,3	7,3	21,9	21,6	22,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	39,3	45,6	31,6	38,9	45,5	31,0	43,0	47,3	38,4
úplně střední (s maturitou)	32,9	29,2	37,3	33,7	29,9	38,3	24,7	21,8	27,9
nástavbové studium	3,6	2,5	4,9	3,7	2,6	5,1	2,2	1,7	2,8
vyšší odborné vzdělání	1,7	1,2	2,3	1,8	1,2	2,4	1,0	0,7	1,3
vysokoškolské	14,1	13,9	14,3	14,9	14,7	15,2	5,4	5,2	5,6
bez vzdělání	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,8	0,8	0,7
nezjištěno	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	1,0	0,9	1,1

4.3. Zaměstnaní podle odvětví

Rozhodující postavení má odvětví průmyslu...

Strukturální změny v celém hospodářství ovlivnily změny v rozložení ekonomicky aktivních osob do jednotlivých odvětví. Vlivem častějšího nezjištění dat za nezaměstnané došlo ke zhoršení kvality dat za ekonomicky aktivní. Z toho důvodu pracujeme v této a následující podkapitole s daty pouze za zaměstnané. Z nich každý osmý, na otázku o odvětví ekonomické činnosti svého posledního zaměstnání, neodpověděl. Při sčítání v roce 2011 si rozhodující postavení v kraji udržel průmysl, osoby v něm činné (68,8 tis.) tvořily 28,8 % z celkového počtu zaměstnaných, a mezi kraji to představuje prostřední, tedy 7. příčku. Uvolněné pracovní síly z těžebního průmyslu a zemědělství se přesunuly do průmyslu zpracovatelského, který získal zcela výsadní postavení. V rámci něj bylo nejvíc osob zaměstnáno ve výrobě motorových vozidel (17,2 %), výrobě počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (12,6 %). Textilní průmysl, dříve tradiční odvětví pro náš region, zaměstnával jen 4,7 tisíc osob, tj. 7,3 % ze všech zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu.

Tab. 4.3.1 Zaměstnaní podle věku a odvětví ekonomické činnosti

	Celkem	v tom ve věku						nezjištěný věk
		15 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 64	65 a více	
Zaměstnaní	238 986	43 510	67 287	58 987	53 271	10 422	5 222	287
v tom podle odvětví ekonomické činnosti (%):								
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,5	2,0	2,6	3,6	4,8	6,4	5,4	2,8
průmysl celkem	28,8	28,3	31,0	29,2	28,6	22,4	13,2	22,3
z toho zpracovatelský průmysl	26,9	27,2	29,4	27,1	26,3	19,7	11,5	21,6
stavebnictví	6,4	5,0	6,9	6,9	6,8	5,8	3,6	5,2
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	9,7	10,4	10,8	10,1	8,3	7,2	6,7	8,0
doprava a skladování	5,0	4,0	5,1	5,6	5,2	4,4	2,2	2,4
ubytování, stravování a pohostinství	3,0	4,8	3,0	2,6	2,3	2,0	2,1	2,4
informační a komunikační činnosti	2,0	3,9	2,4	1,4	1,0	1,0	0,5	0,7
peněžnictví a pojišťovnictví	2,0	2,8	1,9	2,0	1,7	1,4	1,4	1,0
činnosti v oblasti nemovitostí	0,5	0,3	0,4	0,5	0,5	0,8	1,2	0,3
profesní, vědecké a technické činnosti	2,9	3,4	2,7	2,5	2,6	4,1	6,8	-
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5,7	4,5	6,0	6,6	5,8	4,9	2,3	3,5
vzdělávání	6,1	3,8	5,0	7,1	7,6	7,4	8,6	3,1
zdravotní a sociální péče	7,0	5,9	6,7	7,2	8,0	7,4	8,4	4,9
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,2	1,5	1,1	1,1	1,1	1,7	2,3	0,7
jiné činnosti	3,9	4,0	3,5	3,8	4,2	4,8	6,5	3,5
nezjištěno	12,3	15,5	10,8	9,9	11,4	18,2	28,8	39,0

...druhé nejsilnější odvětví bylo obchod a opravy motorových vozidel...

Druhým nejsilnějším odvětvím v kraji bylo odvětví obchodu a oprav motorových vozidel (23,2 tis. osob), následují odvětví zdravotní a sociální péče (16,8 tis. osob) a stavebnictví (15,3 tis. osob). Přes odliv pracovníků ze zemědělství a lesnictví pracuje v tomto odvětví v kraji nadále 8,2 tis. osob, tj. 3,5 % z celkového počtu zaměstnaných a mezi kraji je to pátý nejvyšší podíl. Také podíl zaměstnaných v odvětví zdravotní a sociální péče (7 %) patří mezi kraje k nejvyšším (4. příčka). V ostatních odvětvích se řadí Královéhradecký kraj většinou k průměru.

...ve všech věkových skupinách měl průmysl nejvyšší podíl zaměstnaných...

K rozdělení zaměstnaných podle věkových skupin a odvětví lze jednoznačně říci, že ve všech věkových skupinách byl nejvyšší podíl zaměstnaných v průmyslu, což vyplývá z jeho dominantního postavení. Věkové skupiny do 49 let jsou významně zastoupeny v obchodě a opravách motorových vozidel. Naopak věkové skupiny nad 40 let mají významnější zastoupení ve zdravotní a sociální péči a ve vzdělávání.

...čtyři pětiny žen pracovaly v odvětví zdravotní a sociální péče...

Výrazně vyšší podíl zaměstnaných žen než mužů přetrvává v odvětví zdravotní a sociální péče (80,2 %), vzdělávání (76,9 %) a v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (64,2 %). Vyšší než 50% podíl zaměstnaných žen je i v dalších odvětvích – ubytování, stravování a pohostinství, v kultuře a v obchodě a opravách motorových vozidel.

Tab. 4.3.2 Zaměstnaní podle velikostních skupin obcí a odvětví ekonomické činnosti

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Zaměstnaní	238 986	6 621	23 415	26 629	45 746	71 669	22 077	42 829
z toho podle odvětví ekonomické činnosti (%):								
zemědělství, lesnictví, rybníctví	3,5	9,1	8,7	7,2	3,3	2,1	1,1	1,1
průmysl	28,8	30,2	29,6	30,5	33,5	31,2	30,2	17,3
stavebnictví	6,4	6,9	7,5	6,9	6,5	6,0	6,4	6,1
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	9,7	8,9	9,3	8,7	8,4	10,1	9,3	11,8
doprava a skladování	5,0	5,5	5,5	5,4	5,4	4,7	4,8	4,5
ubytování, stravování a pohostinství	3,0	3,3	2,4	3,6	3,5	2,8	3,0	2,6
vzdělávání	6,1	3,9	4,2	5,0	5,5	6,6	6,2	7,9

...výsadní postavení průmyslu bylo i podle velikostních skupin obcí...

Ve všech velikostních skupinách obcí, podobně jako v celém Královéhradeckém kraji, mělo výsadní postavení odvětví průmyslu. V průmyslu pracovali nejčastěji obyvatelé obcí o velikosti 1 000–4 999 obyvatel (33,5 % obyvatel této velikostní skupiny) a naopak nejmenší podíl obyvatel zaměstnaných v tomto odvětví (17,3 %) mělo krajské město Hradec Králové, jediná obec s více než 50 000 obyvateli v kraji. V malých venkovských obcích přetrvává významné postavení odvětví zemědělství a lesnictví, s rostoucím počtem obyvatel se jeho podíl na zaměstnanosti snižuje. S růstem počtu obyvatel v obcích se zvyšuje podíl zaměstnaných v obchodě a opravách motorových vozidel a ještě markantnější je to u odvětví vzdělávání.

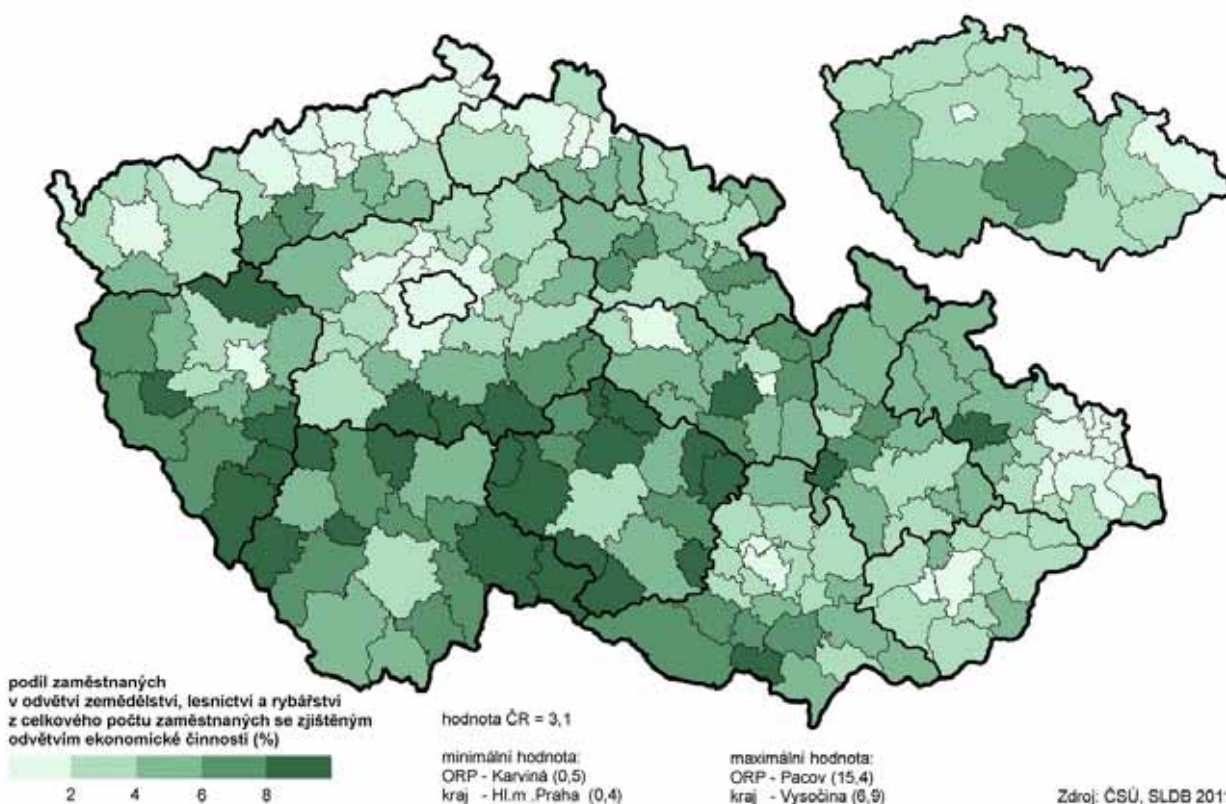
...zaměstnaní v průmyslu převládají ve všech správních obvodech ORP...

Výsadní postavení průmyslu z hlediska zaměstnanosti platí i pro všech patnáct správních obvodů ORP v kraji. Více než 30% podíl zaměstnaných v průmyslu vykazují dvě třetiny správních obvodů, nejvyšší byl ve správním obvodě Broumov (36,8 %), nejnižší ve správním obvodě Hradec Králové, kde pracuje v průmyslu necelá pětina zaměstnaných tohoto správního obvodu.

...v cestovním ruchu bylo zaměstnáno nejvíce osob ve správních obvodech Vrchlabí a Trutnov...

Ve správním obvodě Nový Bydžov téměř desetina zaměstnaných pracuje v odvětví stavebnictví, to je nejvíc z celého kraje. Ve správních obvodech na severu kraje v oblasti Krkonoš (Vrchlabsko, Trutnovsko) je nejvyšší podíl zaměstnaných v odvětví souvisejícím s cestovním ruchem (ubytování, stravování). Správní obvod s centrem v krajském městě spolu se správním obvodem Nové Město nad Metují mají nejvyšší podíly zaměstnaných v odvětví vzdělávání.

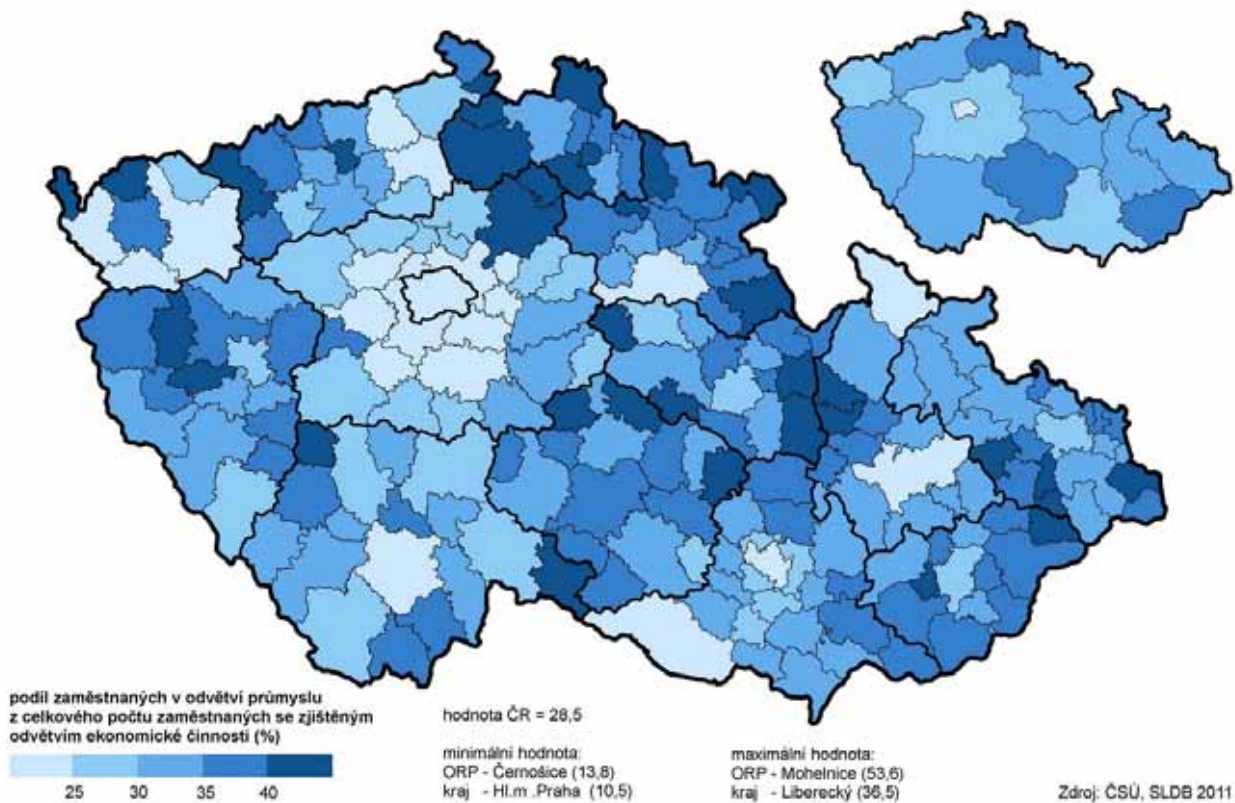
Zaměstnaní v zemědělství, lesnictví a rybářství ve správních obvodech ORP a krajích (ze zjištěných hodnot)

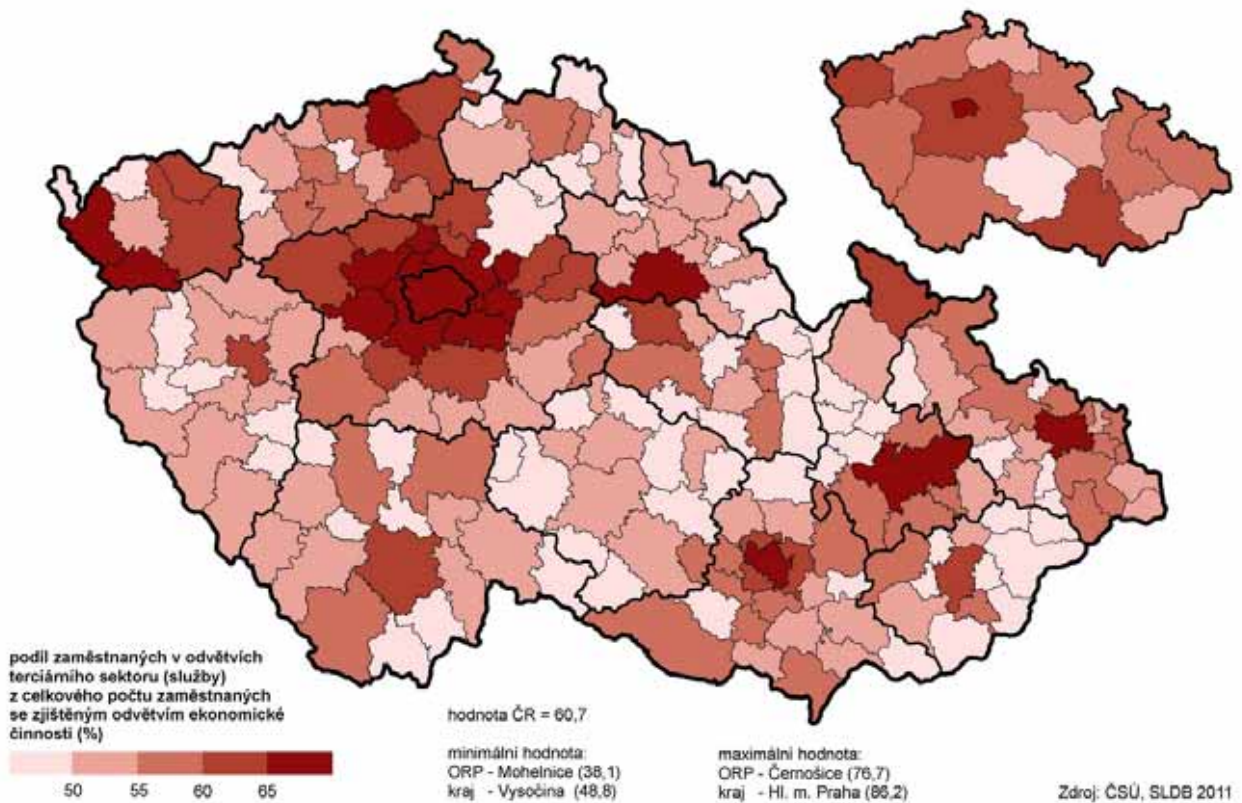
...v terciárním sektoru pracovalo nejvíce osob ve správním obvodu Hradec Králové.

Podíly zaměstnaných v jednotlivých sektorech národního hospodářství na celkovém počtu zaměstnaných se zjištěným odvětvím ekonomické činnosti znázorňují následující tři kartogramy. Z hlediska správních obvodů kraje primární sektor dominoval v zemědělských správních obvodech (Hořice, Nový Bydžov, Dobruška), podíl zaměstnaných v průmyslu, jak bylo uvedeno v předchozím odstavci, byl nejvyšší ve správních obvodech Broumov a dále ve správních obvodech Nová Paka, Rychnov nad Kněžnou a Vrchlabí, terciární sektor výrazně dominoval ve správním obvodě Hradec Králové.

**Zaměstnaní v průmyslu ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

**Zaměstnaní v terciárním sektoru ve správních obvodech ORP a krajích
(ze zjištěných hodnot)**

4.4. Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a hlavních tříd zaměstnání

Dvě třetiny zaměstnaných byly v postavení zaměstnanců...

Podle sčítání 2011 bylo zjištěno, že více než dvě třetiny zaměstnaných tvořili zaměstnanci, ať už v pracovním a služebním poměru nebo na dohodu apod. Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání se v kraji výrazně nelišila od složení v celé ČR.

Tab. 4.4.1 Zaměstnaní podle pohlaví a postavení v zaměstnání

	Celkem	v tom		Struktura zaměstnaných (%)		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnaní	238 986	131 057	107 929	100,0	100,0	100,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	185 042	95 876	89 166	77,4	73,2	82,6
zaměstnavatelé	8 451	6 252	2 199	3,5	4,8	2,0
osoby pracující na vlastní účet	30 904	22 151	8 753	12,9	16,9	8,1
členové produkčních družstev	270	176	94	0,1	0,1	0,1
pomáhající rodinní příslušníci	1 074	320	754	0,4	0,2	0,7
nezjištěno	13 245	6 282	6 963	5,5	4,8	6,5

...muži převažují téměř ve všech skupinách podle postavení v zaměstnání nad ženami...

Mezi 185 042 zaměstnanci v kraji byli silněji zastoupeni muži, ženy se na celkovém počtu podílely 48,2 %. Druhou nejpočetnější skupinou byly osoby pracující na vlastní účet, jejich podíl na zaměstnaných činil 12,9 %, což bylo shodné s průměrem za ČR. Téměř ve všech skupinách zaměstnaných podle postavení v zaměstnání převažují muži, výjimku tvoří pomáhající rodinní příslušníci, kde dominují ženy (70,2 %). Zaměstnavatelé a pomáhající rodinní příslušníci jsou nejčastěji ve věku 45–54 let, v ostatních skupinách podle postavení v zaměstnání byl nejčastější věk zaměstnaných 35–44 let.

Tab. 4.4.2 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a věku

	Celkem	z toho podle postavení v zaměstnání				
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	členové produkčních družstev	pomáhající rodinní příslušníci
Zaměstnaní	238 986	185 042	8 451	30 904	270	1 074
v tom ve věku (%):						
15 - 24	7,7	7,6	0,9	5,0	6,7	8,4
25 - 34	23,6	24,9	11,3	21,0	15,2	12,6
35 - 44	27,5	28,0	27,1	28,9	24,1	21,5
45 - 54	23,6	23,8	31,1	24,0	21,9	26,5
55 - 59	10,9	10,7	16,4	10,8	18,1	14,4
60 - 64	4,4	3,6	8,4	5,9	9,3	7,8
65 - 69	1,4	0,9	3,3	2,7	2,6	4,7
70 a více	0,8	0,4	1,5	1,6	1,5	3,9
nezjištěno	0,1	0,1	0,2	0,1	0,7	0,2

...v malých obcích a krajském městě je vyšší podíl zaměstnavatelů.

Podíly zaměstnaných podle postavení v zaměstnání a v závislosti na velikosti obce se výrazně neliší od krajského průměru. V menších obcích (do tisíce obyvatel) a v krajském městě můžeme pozorovat vyšší podíl zaměstnavatelů, podobně jako vyšší podíl osob pracujících na vlastní účet, který je patrný především v krajském městě, v jediném městě nad 50 tisíc obyvatel v kraji.

Podíl podnikatelů byl mírně nad průměrem ČR...

Podle dat z posledního sčítání 2011 se přihlásilo k podnikání v kraji celkem 40 tisíc osob, které ke dni sčítání provozovaly svoji živnost, ale mohly být i dočasně nezaměstnaní. Z toho důvodu se data o zaměstnaných podle postavení v zaměstnání liší od dat za podnikatele celkem. Podíl podnikatelů na ekonomicky aktivním obyvatelstvu kraje činil 15,5 % a byl mírně nad průměrem ČR (15,3 %).

Tab. 4.4.3 Zaměstnaní podle velikostních skupin obcí a postavení v zaměstnání

	Kraj celkem	v tom obce s počtem obyvatel						
		do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 4 999	5 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 a více
Zaměstnaní	238 986	6 621	23 415	26 629	45 746	71 669	22 077	42 829
z toho podle postavení v zaměstnání (%):								
zaměstnanci	77,4	74,1	77,4	76,8	78,1	77,5	77,9	77,2
zaměstnavatelé	12,9	15,8	13,7	13,6	12,3	12,5	12,4	13,3
osoby pracující na vlastní účet	3,5	3,2	2,7	3,3	3,1	3,7	3,8	4,2
členové produkčních družstev	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	0,4	0,5	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4

...80 % podnikatelů jsou OSVČ.

Většina podnikatelů (téměř 80 %) jsou osoby s podnikatelským oprávněním, které pracují na vlastní účet a nezaměstnávají v rámci podnikání žádné další osoby a více než pětina jsou zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají nebo zaměstnávali jednu nebo více osob. Do podnikání se častěji pouštějí muži (72,1 % z podnikatelů) než ženy, ještě vyšší procento tvoří zaměstnavatelé—muži (73,9 %), u osob pracujících na vlastní účet byl podíl žen mírně vyšší (28,3 %) než u zaměstnavatelů.

Tab. 4.4.4 Podnikatelé podle nejvyššího ukončeného vzdělání a věku

	Celkem	v tom podle vzdělání (%)							
		základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení bez maturity	úplné střední s maturitou	nástavbové studium	vyšší odborné vzdělání	vysokoškolské	bez vzdělání	nezjištěno
Počet podnikatelů¹⁾	40 424	3,9	41,3	33,5	3,4	1,2	16,2	0,1	0,5
v tom:									
zaměstnavatelé	8 530	2,1	27,2	35,4	3,3	1,1	30,5	0,1	0,4
osoby pracující na vlastní účet	31 894	4,4	45,0	33,0	3,4	1,2	12,4	0,1	0,5
v tom ve věku :									
15 - 29	4 602	6,7	33,8	40,2	2,7	2,0	13,7	0,2	0,7
30 - 39	10 822	4,1	44,7	34,1	3,5	1,7	11,3	0,1	0,4
40 - 49	10 742	3,0	42,2	35,4	3,0	0,5	15,3	0,1	0,4
50 - 59	9 903	3,7	43,5	28,2	3,0	0,8	20,1	0,1	0,5
60 - 69	3 680	3,3	34,6	31,7	4,9	1,1	24,1	-	0,3
70 a více	625	3,7	21,8	35,7	8,0	3,4	27,2	-	0,3
nezjištěno	50	6,0	46,0	32,0	2,0	-	12,0	-	2,0

¹⁾ včetně nezaměstnaných

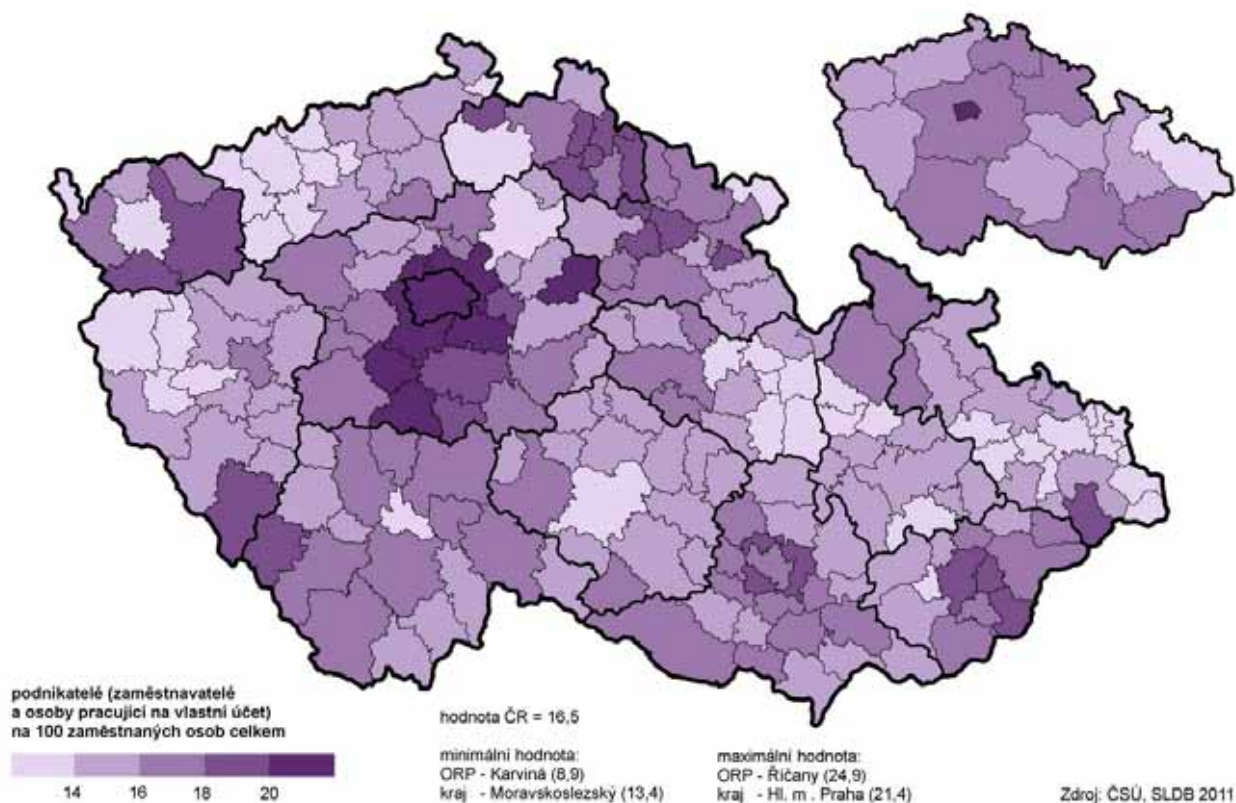
Vzdělanostní úroveň zaměstnavatelů výrazně převyšuje osoby pracující na vlastní účet...

Více než čtvrtina zaměstnavatelů—mužů měla vysokoškolské vzdělání (28,1 %), u žen—zaměstnavatelek to byl vůbec nejčastější typ vzdělání (37,4 %). U mužů, kteří byli v postavení zaměstnavatelů převládá úplné střední odborné vzdělání s maturitou (36 %) a výrazně je zastoupeno i střední vzdělání vč. vyučení (bez maturity) 29,7 %. Vzdělanostní struktura osob pracujících na vlastní účet byla odlišná. U mužů převládlo střední vzdělání vč. vyučení (bez maturity) 50,1 %, u žen naopak střední vzdělání s maturitou (41,2 %). Podíl vysokoškolsky vzdělaných byl oproti zaměstnavatelům nižší (muži 11,8 %, ženy 14,1 %). Do podnikání se většinou pouští mladší lidé, více než polovina patřila do věkové kategorie 30–49 let. Podnikatelé nad 50 let věku disponují nejen většími zkušenostmi, ale mají častěji vysokoškolské vzdělání.

...každý šestý zaměstnaný v kraji se živil podnikáním...

Podle výsledků sčítání každý šestý zaměstnaný v kraji se živil podnikáním a mezi kraji to byl pátý nejvyšší podíl. Podnikatelská aktivita měřená zaměstnanými podnikateli na 100 zaměstnaných osob celkem vykazuje v kraji výrazné rozdíly. Více než 18 % se podíleli podnikatelé na celkovém počtu zaměstnaných ve správních obvodech Nová Paka, Nové Město nad Metují, Hořice a Dvůr Králové nad Labem. Naopak ve východním výběžku našeho kraje ve správním obvodě Broumov podniká jen každý osmý zaměstnaný.

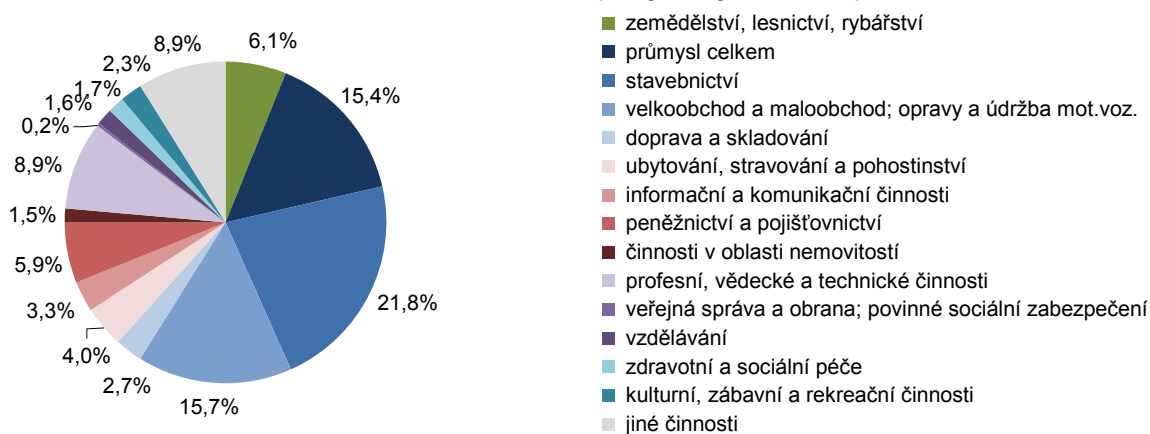
Podnikatelé ve správních obvodech ORP a krajích

...nejvíce OSVČ působilo ve stavebnictví.

Z celkového počtu osob pracujících na vlastní účet u nichž bylo zjištěno odvětví činnosti (26 898 osob) jich pětina působila ve stavebnictví, dalšími nejčastěji zastoupenými odvětvími byl obchod a opravy motorových vozidel a průmysl.

Graf 4.4 Osoby samostatně výdělečně činné podle odvětví ekonomické činnosti (ze zjištěných hodnot)

Podle profese se nejvíc zaměstnaných zařadilo mezi technické a odborné pracovníky...

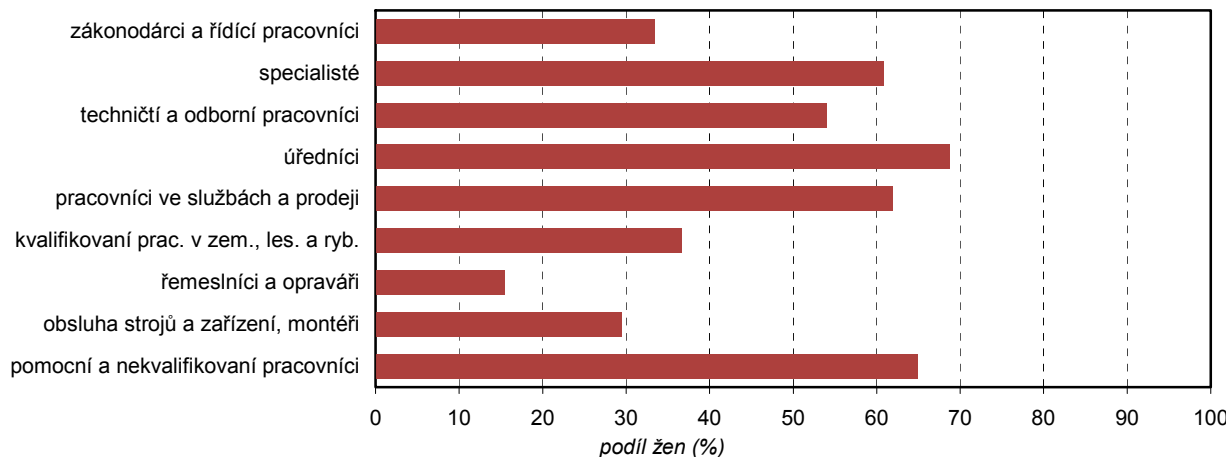
Nejvíc zaměstnaných osob v kraji se při popisu činnosti, kterou vykonávaly jako hlavní zaměstnání, zařadilo mezi technické a odborné pracovníky (17,2 % ze zaměstnaných), následovali řemeslníci a opraváři (15,7 %), specialisté (14,5 %) a obsluha strojů a zařízení, montéři (14,1 %). Celkem 9 % zaměstnaných v kraji na tuto otázku neodpovědělo. Krajské podíly zaměstnaných v žádné z hlavních tříd zaměstnání nijak výrazně nevybočily od průměru ČR.

...u mužů převažovali řemeslníci a opraváři..

Rozdílné bylo rozdělení do zaměstnání z hlediska pohlaví. Téměř čtvrtina mužů byla profesí řemeslníci a opraváři, 18,4 % zaměstnaných mužů pracovala jako obsluha strojů a zařízení, 9,4 % svoji profesi neuvědlo.

...u žen byla nejčastější profesí odborný pracovník nebo specialista. Zastoupení žen v hlavních třídách zaměstnání vyjadřuje graf 4.5. Z celkového počtu zaměstnaných žen jich pětina pracovala jako technické a odborné pracovníce a další pětina jako specialistky, třetí nejčastější profesí žen byly pracovníce ve službách a prodeji (18 %) a 8,6 % zaměstnaných žen svoji profesi neuvedla.

Graf 4.5 Zastoupení žen podle hlavních tříd zaměstnání

4.5. Ekonomická aktivita žen

Devět z deseti ekonomicky aktivních žen bylo zaměstnáno...

Ekonomická aktivita žen je ovlivněna nejen počtem žen v tzv. produktivním věku, ale i její reprodukční rolí a následnou péčí o děti. Ke dni sčítání 2011 bylo na území kraje celkem 118 439 ekonomicky aktivních žen, což bylo 42,5 % z úhrnu všech žen, 4 % žen svoji ekonomickou aktivitu neuvedlo. Zaměstnané ženy tvořily 91,1 % z ekonomicky aktivních, nezaměstnaných žen bylo 8,9 %. Ve struktuře zaměstnaných žen byly nejčastěji zastoupeny zaměstnankyně, zaměstnavatelky, samostatně činné a pomáhající rodinní příslušníci (87,9 %), 5,8 % bylo pracujících důchodkyň a 4,5 % byly ženy na mateřské dovolené (28, resp. 37 týdnů).

Tab. 4.5.1 Ženy ve věku 15 a více let podle ekonomické aktivity, postavení v zaměstnání a počtu živě narozených dětí

	Ekonomicky aktivní celkem	v tom					Ekonomicky neaktivní celkem	Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané	z toho postavení v zaměstnání			nezaměstnané		
			zaměstnankyně	zaměstnavatelky	osoby pracující na vlastní účet			
Ženy ve věku 15 a více let	118 439	107 929	89 166	2 199	8 753	10 510	111 302	10 908
v tom s počtem živě narozených dětí (%):								
0	21,0	20,5	21,2	9,9	17,3	26,2	19,1	14,0
1	18,8	18,8	18,2	18,9	19,9	18,9	14,7	14,7
2	46,4	47,5	47,8	58,9	48,7	34,7	43,5	26,2
3 a více	12,4	11,9	11,6	11,8	13,1	17,2	19,5	14,2
nezjištěno	1,4	1,3	1,1	0,4	1,1	3,1	3,2	30,9
Průměrný počet dětí	1,54	1,54	1,53	1,75	1,60	1,52	1,73	1,71

...zaměstnané ženy byly nejčastěji zaměstnankyně...

Zaměstnané ženy byly nejčastěji v postavení zaměstnankyň (82,6 %), 8,1 % jich pracovalo na vlastní účet, 2 % byly zaměstnavatelky, u 6,5 % zaměstnaných žen nebylo zjištěno jejich postavení v zaměstnání.

...nejvíc zaměstnaných žen mělo dvě děti...

Na ekonomickou aktivitu žen má vliv jejich rodinný stav a počet závislých dětí. Z celkového počtu ekonomicky aktivních žen v kraji byla pětina bezdětná a další necelá pětina měla jedno živě narozené dítě, necelá polovina dvě děti a osmina tři a více dětí. Obdobná byla struktura zaměstnaných žen, u nezaměstnaných žen bylo více bezdětných, což souvisí s vyšší nezaměstnaností absolventů a mladých lidí bez praxe, a více matek se třemi a více dětmi, což je pro ženy významný handicap.

...ekonomická aktivita žen klesala s dalším narozeným dítětem.

S přibývajícím věkem ženy míra ekonomické aktivity (podíl ekonomicky aktivních žen na celkovém počtu žen starších 15 let) rostla, klesala s dalším narozeným dítětem (do věku 34 let). Ve věku 35-44 let není téměř žádný rozdíl v ekonomické aktivitě žen s jedním nebo dvěma dětmi viz graf 4.6.

Graf 4.6 Ekonomická aktivita žen podle věku ženy a počtu živě narozených dětí (ze zjištěných hodnot)

